

Име

Държавна дивечовъдна станция "Паламара" – с. Венец, административна принадлежност РУГ - Шумен. Лесоустройствен проект 2002 година, ревизионен период 1992-2001.

Местонахождение

Държавната дивечовъдна станция "Паламара" носи името на едноименна местност в землището на с. Борци. Горите на станцията са в северната част на Шуменска област и граничат: на север и североизток с ДЛ "Нови Пазар", на изток и юг с ДЛ "Шумен", на югозапад с ДЛ "Разград" и запад и северозапад с ДЛ "Исперих".

Територията на станцията е разположена изцяло в границите на **община с. Венец**, като включва следните землища: Изгрев, Буйновица, Осеновец, Венец, Борци, Ясенково, Капитан Петко, Дренци, Габрица, Черноглавци, Страхилица, Деница, Боян и Черна.

Географско положение

ДДС "Паламара" е разположена върху част от Лудогорието. Като цяло територията на станцията се разделя на 6 по-големи горски комплекси и множество малки пръснати площи из работните земи. Формата на територията на станцията е неправилна фигура като в посоката север-юг дължината е около 20 километра, а в посоката изток-запад около 17 километра.

Релеф

Релефът е хълмист и еднообразен като в посока север става все по-равнинен и доловете се връзват все по-слабо.

Надморските височини са малки, а превишенията незначителни. Преобладават терени с надморска височина от 300 до 350 метра. Най-високата част на станцията е при отдели 90-93 (490 м н.в.), а най-ниската е суходолието при отдел 36 (270 м н.в.).

Дивечовъдната станция попада в долния равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори (0-600 м н.в.) и по-конкретно в подпояса на равнинно-хълмистите дъбови гори (0-400 м н.в.).

Таблица № 1

за разпределението на дървопроизводителната площ според наклона на терена

Степен на наклона	Площ в хектари	%
равно (0-4)	2492,1	39,9
полегато (5-10)	2071,0	33,1
наклонено (11-20)	1482,9	23,7
стръмно (21-30)	202,9	3,3
мн.стръмно (над 31)	-	-
Общо:	6248,9	100,0

Хидроложки условия

В района на ДДС "Паламара" няма постоянни водни течения, доловете са къси и безводни.

Източник на почвена влага за насажденията са главно падащите валежи. От основно значение е дебелината на снежната покривка, която е важен фактор за растежа на насажденията. Неравномерното разпределение на валежите през годината се отразява неблагоприятно върху производителността на дървостойките.

Изворите са малко и с неравномерен воден отток. Подпочвените води са на голяма дълбочина, далеч от активната част на кореновата система.

Геоложки строеж

Геоложкият строеж и петрографски състав в района е еднообразен. Лъсът и лъсовидните глинени заемат цялата територия на ДДС "Паламара", като припокриват главно варовици и мергели. Дебелината на лъсовия пласт е значителна и на места достига до 20 метра. По химичен и механичен състав е твърде хетерогенен и варира от лъс с голямо количество глинести съставки до глинесто-песъчлива маса.

Кватернерни наноси от чакъл и пясък се срещат много рядко по някои сухи долове.

На места по стръмните склонове на доловете варовиците и мергелите излизат на повърхността и създават условия за образуване на хумусно-карбонатни почви. Скалните образувания благоприятстват развитието на дървесната растителност.

Климатични условия

В климатично отношение територията на ДДС "Паламара" попада в **Европейско-континентална климатична област, Умерено-континентална климатична подобласт, Среден климатичен район на Дунавската хълмиста равнина (0-400 м н.в.)**.

Средната годишна температура се движи между 9-10°C, а средната годишна амплитуда е около 22°C. Средните януарски температури са сравнително високи (около -1°C), главно поради по-честите прояви на фьон, отколкото в съседните райони. Пролетта настъпва малко по-късно и е по-хладна, поради влиянието на Черно море. Късните пролетни мразове са често явление. През лятото средната месечна температура на най-горещия месец юли е сравнително ниска (21°C - 22°C). В отделни години обаче температурата достига екстремални стойности, което е характерно за умерено-континенталния климат. Средната продължителност на вегетационния период е осем месеца, а периодът на усилена вегетация (температура на въздуха над 10°C) е 6,5 месеца.

Общата годишна сума на валежите е много малка - максимално около 650 милиметра. Максималните валежи са през юни - около 70 мм, а минималните през септември и февруари - 30-35 милиметра.

Зимните валежи са предимно от сняг. Първата снежна покривка се образува в края на ноември, а последният сняг се стопява през втората половина на месец март. Дебелината на снежната покривка е малка - средно около 15 см. Често явление е натрупването на преспи от бурните ветрове.

Периодичните засушавания са често явление, но поради голямата влагозадържаща способност на почвите не оказват вредно влияние на насажденията, освен при изключително дълготрайна суша.

Преобладаващите ветрове са северозападни. Дните с тихо време и със слаби ветрове са общо около 77%. През зимата обаче не са изключение и силни североизточни ветрове.

Като цяло, данните за основните климатични показатели в района на ДДС "Паламара" определят климата като умерено-континентален, но в същото време се чувства известно влияние на Черно море. Благоприятното въздействие на фьона за по-ранното развитие на листата на широколистните дървесни видове често се прекъсва от късни мразове, а мокрите снеговалежи причиняват снеголоми. През втората половина на лятото и началото на есента продължителните засушавания са често явление. Тези особености на климата имат отрицателно въздействие върху горската растителност.

Данни за температурата на въздуха и за количеството на валежите са представени съответно в *Таблица № 2* и *Таблица № 3*.

*Таблица № 2
за температурата на въздуха*

Климатичен район с надморска височина в метри	Средна годишна температура	Средна годишна абсолютна минимална	Средна годишна абсолютна максимална
Среден климатичен район на Дунавската хълмиста равнина (0-400 м н.в.)	9,5 / 10,0	-22,9 / -35,5	38,5 / 45,0

*Таблица № 3
за количеството на валежите*

Климатичен район с надморска височина в метри	Сума валежи годишно в мм	Месец максимална валежна сума	Месец минимална валежна сума
Среден климатичен район на Дунавската хълмиста равнина (0-400 м н.в.)	600-650	VI	II

Почви

На територията на ДДС "Паламара" са установени 3 почвени типа: сиви горски, черноземи и хумусно-карбонатни.

Таблица № 4

за разпределението на дървопроизводителната площ по почвени типове

Типове горски почви	Площ в ха	%
излужен чернозем	233,9	3,7
сива горска	347,5	5,6
тъмносива горска	5472,0	87,6
светлосива горска	17,6	0,3
хумусно-карбонатна	177,9	2,8
Всичко:	6248,9	100,0

Земите от горския фонд в района на станцията са добре облесени и ерозионни процеси практически липсват. Ерозията се проявява под формата на площно повърхностно измиване или отнасяне на плодородния почвен хоризонт. Линейната ерозия се проявява ограничено върху по-стръмните части от горския фонд и като частично вдълбаване на водните легла.

Растителност

Според горскорастителното райониране на България (проф. Б.Захариев), ДДС "Паламара" се намира в **Мизийската горскорастителна област (М)**, подобласт Лудогорие (Л), Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори (М-1), **подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори (М-1-2)**.

Горската растителност е представена от три основни групи насаждения:

- естествени издънкови насаждения от цер, габър, сребролистна липа, благуи, зимен дъб, клен, келяв габър и др., които представляват основната част от дървесните запаси;
- естествени семенни насаждения, съставени от цер, зимен дъб и благуи;
- изкуствени насаждения - главно от черен бор, червен дъб, сребролистна липа, акация, полски ясен, топола и с по-малко участие на явор, шестил, бук, брекиня, череша, бял бор, смърч, мъждрян, бреза и други.

Срещат се следните храстови видове: глог, леска, дрян, бъз, шипка, трънка, птиче грозде, аморфа и др. От полухрастите се среща къпината.

Основният дървесен вид, даващ облика на естествената горска растителност, е церът. Среща се повсеместно и образува предимно чисти насаждения или смесени с благуи и габър. Като цяло церовите дървостои са с добър и много добър растеж. Върху ограничена площ (около 700ха) са запазени 120-140 годишни церови и смесени дървостои от семенен произход.

В по-дълбоките падини и около доловете се срещат чисти и смесени с клен и цер габъррови дървостои, които също показват много добър растеж.

На територията на станцията са създадени 1709 ха култури. Основните дървесни видове, използвани в залесителната практика, са акация, червен дъб, черен бор, зимен дъб и сребролистна липа. Черборовите култури са създавани след реконструкция и на голи площи. Червендъбовите култури са предимно чисти с незначително участие на цер или сребролистна липа, а акациевите култури са създавани предимно след изкореняване на стари дървостои. Зимният дъб е внасян при възобновяване на зрелите издънкови церови насаждения, като по този начин се получават смесени зимендъбово-церови култури с участие на сребролистна липа.

Таблица № 5

Разпределение на площта по дървесни видове

Дървесни видове	Сегашен състав		Бъдещ състав	
	Залесена площ в ха	в %	Залесена площ в ха	в %
Бял бор	35,9	0,6	5,6	-
Смърч	4,0	0,1	3,2	0,1
Черен бор	269,2	4,4	259,6	4,2
Ела	0,8	-	0,8	-
Лиственица	1,0	-	1,0	-

Зелена дуглазка	2,6	-	2,6	-
Атласки кедър	-	-	0,3	-
Бук	10,8	0,2	10,8	0,2
Червен дъб	248,3	4,2	298,5	4,8
Зимен дъб	270,4	4,5	277,2	4,5
Летен дъб	3,8	0,1	4,4	0,1
Благун	226,4	3,7	227,2	3,7
Цер	3492,2	56,8	3572,5	57,2
Габър	410,0	6,5	405,9	6,4
Бряст	6,8	0,1	6,8	0,1
Трепетлика	0,1	-	0,1	-
Явор	3,3	-	4,0	0,1
Бреза	5,2	0,1	4,1	0,1
Мъждрян	3,7	-	1,5	-
Орех	35,7	0,6	36,0	0,6
Акация	533,0	8,6	531,2	8,6
Келяв габър	45,2	0,7	5,8	0,1
Брекиня	-	-	2,6	-
Гледичия	10,7	0,2	10,7	0,2
Джанка	2,5	-	2,5	-
Клен	83,5	1,4	72,5	1,2
Круша	8,5	0,1	7,4	0,1
Леска	0,3	-	-	-
Дребнолистна липа	0,3	-	0,3	-
Едролистна липа	10,1	0,2	10,1	0,2
Сребролистна липа	389,0	6,3	430,4	6,8
Махалебка	12,2	0,2	12,2	0,2
Мекиш	2,4	-	1,3	-
Череша	3,0	-	9,6	0,2
Полски ясен	8,5	0,1	9,4	0,1
Сива топола	-	-	13,4	0,2
тп Bachelieri	1,7	-	1,7	-
тп I-214	17,7	0,3	-	-
тп Regenerata	1,2	-	-	-
Див рожков	1,6	-	1,6	-
Киселица	3,3	-	3,4	-
Златен дъжд	0,6	-	0,6	-
Ябълка	0,2	-	0,1	-
ВСИЧКО	6165,7	100,0	6248,9	100,0

Характеристика на горския фонд

Общата площ на горския фонд в района на ДДС "Паламара" възлиза на 6708,8 ха. Залесената площ е 6165,7 ха или 91,9% от общата площ на дивечовъдната станция. От залесената площ 4456,5 ха са естествени насаждения, а 1709,2 ха са създадените култури. Дървопроизводителната площ на дивечовъдната станция възлиза на 6248,9 ха или 93,2 % от общата площ.

По вид на собствеността разпределението е дадено в *Таблица № 6*.

Таблица № 6

Разпределение на площите по собственост

Собственост	Площ в ха	%
Държавна	6658,9	99,3
Общинска		
Частна	49,9	0,7
Временно стопанисвани от общината		
Религиозна		
На други юридически лица		
ОБЩО:	6708,8	100,0

Таблица № 7

Разпределение на общата площ по вид на земите

Вид на земите	Площ в ха	%
Залесена площ	6165,7	91,9

Незалесена дървопроизводителна площ	83,2	1,3
Недървопроизводителна площ	459,9	6,8
Горски пасища	-	-
ОБЩО:	6708,8	100,0

Таблица № 8

Разпределение на общата/залесената площ по вид на горите

Вид на горите	Площ в ха	%
Иглолистни	358,6 / 333,5	5,3 / 5,4
Широколистни високостъблени	2046,6 / 1881,5	30,5 / 30,5
За реконструкция	40,8 / 40,8	0,6 / 0,7
Издънкове за прерастване	-	-
Издънкове за превръщане	3673,3 / 3364,8	54,8 / 54,6
Нискостъблени	564,6 / 524,5	8,4 / 8,5
Тополови	24,9 / 20,6	0,4 / 0,3
ВСИЧКО:	6708,8 / 6165,7	100,0

Разпределението на горите и голите горски площи по групи гори и функции е дадено в Таблица № 9.

Таблица № 9

Разпределение на общата площ по групи гори и функции

Групи гори	Иглолистни		Широколистни		Всичко	
	обща площ	залесена	обща площ	залесена	обща площ	залесена
ДС Функции	328	305,5	4849,3	4486,7	5177,3	4792,2
Защитни	21,2	20,7	108,9	106,4	130,1	127,1
Рекреационни	-	-	-	-	-	-
Защитени	-	-	-	-	-	-
Други	9,4	7,3	1392	1239,1	1401,4	1246,4
Общо ЗРЗТ	30,6	28,0	1500,9	1345,5	1531,5	1373,5
Общо ДСФ+ЗРЗТ	358,6	333,5	6350,2	5832,2	6708,8	6165,7
Горски пасища	-	-	-	-	-	-
ОБЩО	358,6	333,5	6350,2	5832,2	6708,8	6165,7

По лесоустройствен проект за периода 1992-2001 година е предвидено общо ползване в размер на 112600 куб.м с клони (средно годишно 11260 куб.м), от което 7650 куб.м годишно от главни сечи и 3610 куб.м годишно от отгледни сечи и санитарни сечи. Отсечени са общо 115675 куб.м (средно годишно 11567 куб.м) или 102,8% от предвиденото. Изпълнението от главни сечи е 72270 куб.м (ср. год. 7227 куб.м) или 94,5%, а от отгледни и санитарни сечи 43405 куб.м (ср. год. 4340 куб.м) или 120,2% от предвиденото. Настоящото лесоустройство предвижда средногодишен добив от 13839 куб.м без клони (или 15890 куб.м с клони, при 11260 куб.м по ЛУП от 1992 г.) – 10355 куб.м добив от главни сечи, сеч на надлесни дървета и реконструкция и 3484 куб.м от отгледни и санитарни сечи.

Санитарно състояние на гората

Санитарното състояние на горите в района на ДДС "Паламара" е относително добро. Почистването на сечищата и своевременното събиране на сухата и паднала маса е допринесло за това състояние, но има още какво да се желае. Установени са повреди върху 4,7% от залесената площ на станцията.

При иглолистните култури са установени повреди върху 11,9% от бялборовите и 2,3% от черборовите, които в повече от случаите са от **снеговал** и **снеголом**.

При цера, основен дървесен вид за района на ДДС "Паламара", са установени повреди върху 6,8% от площта на церовите дървостои, като тези повреди са основно от **съхнене**. Те се появяват при 80-90 годишните високостъблени дървостои и при 35-40 годишни в издънковите. По-силно се проявяват при престарелите дървостои и тези на по-бедни и сухи месторастения.

През ревизионния период не са констатирани нападения от **насекомни вредители**, които да имат масов характер. Ограничени нападения са наблюдавани от педомерка и гъботворка.

През ревизионния период са възникнали общо 3 **пожара** с обща опожарена площ 1,1ха. Повредите от дивеч са главно върху подраста, като са значителни в оградената площ на станцията.

Повредите от паша на едър и дребен добитък се наблюдават предимно около селата и махалите и се изразяват в прегризване на връхната пъпка или пречупване на връхния леторасъл, стъблото или стъпкване.

Незаконните сечи са много често явление. Общо през ревизионния период са констатирани 264 бр. нарушения от подобен род, при което са отсечени 366 куб.м.

Странични ползвания

Таблица № 10

За страничните ползвания

Странични ползвания	Мярка	Предвидено по ЛУП (1992-2001) средногодишно	Реализирано средногодишно	Предвидено по ЛУП (2002-2011) средногодишно
Паша - площ	хектари	712,9	600,7	2929,5
Едър добитък	брой	468	354	2922
Дребен добитък	брой	2851	1466	14605
Сено	тона	-	-	-
Листников фураж	пр.куб.м	-	0,5	-
Горски плодове - орехи	тона	-	0,05	0,3
Билки – глог, липа, жълт кантарион, коприва, бърз, великденче, шипка, маточина, златен дъжд, махалебка	тона	-	16,7	2
Елхи	брой	-	1,6	

Лечебни растения

Няма данни.

Видове от “Червена книга на НР България” и защитени от закона

Няма данни.

Защитени територии

На територията на ДДС “Паламара” няма обявени защитени природни обекти.